ORDIN

privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem

Emitent **AUTORITATEA NAŢIONALĂ DE REGLEMENTARE ÎN DOMENIUL ENERGIEI**

Având în vedere prevederile art. 75 alin. (1) lit. b), ale art. 76 alin. (1) şi (3) şi ale art. 79 alin. (3) din Legea energiei electrice şi a gazelor naturale nr. 123/2012, în temeiul prevederilor art. 5 alin. (1) lit. b) şi alin. (5) şi ale art. 9 alin. (1) lit. c) din Ordonanţa de urgenţă a Guvernului nr. 33/2007 privind organizarea şi funcţionarea Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Energiei, aprobată cu modificări şi completări prin Legea nr. 160/2012, preşedintele Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Energiei emite prezentul ordin.

Articolul 1

Se aprobă Metodologia de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Articolul 2

Operatorii economici din sectorul energiei electrice duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin, iar entităţile organizatorice din cadrul Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Energiei urmăresc respectarea prevederilor prezentului ordin.

Articolul 3

La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul preşedintelui Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Energiei nr. 20/2007 privind aprobarea Metodologiei de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 507 din 30 iulie 2007, cu modificările ulterioare.

Articolul 4

Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, şi intră în vigoare la data de 16 decembrie 2013.

Preşedintele Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Energiei,
Niculae Havrileţ
Bucureşti, 4 decembrie 2013.
Nr. 87.

ANEXĂ

METODOLOGIE
de stabilire a tarifelor pentru serviciul de sistem

Capitolul I

Dispoziţii generale

Secţiunea 1

Scop, domeniu de aplicare şi definiţii

Articolul 1

Prezenta metodologie stabileşte modul de determinare a venitului reglementat al Operatorului de transport şi de sistem (OTS) necesar realizării serviciului de sistem, modul de calcul al tarifului pentru serviciul de sistem şi al tarifului pentru serviciile funcţionale de sistem (SFS), precum şi principiile privind stabilirea preţurilor reglementate de achiziţie a serviciilor tehnologice de sistem (STS).

Articolul 2

Prezenta metodologie este utilizată de:

a) OTS, pentru calculul veniturilor reglementate, al tarifului pentru serviciul de sistem şi al tarifului pentru SFS;

b) producătorii de energie electrică furnizori ai STS, pentru fundamentarea şi calculul tarifelor reglementate pentru furnizarea STS;

c) ANRE, pentru verificarea şi aprobarea tarifelor respective pentru o perioadă tarifară.

Articolul 3

(1) Termenii utilizaţi în prezenta metodologie sunt definiţi în Legea energiei electrice şi a gazelor naturale nr. 123/2012.

(2) În sensul prevederilor prezentei metodologii, termenii de mai jos au următoarele semnificaţii:

Autoritatea competentă	Autoritatea Naţională de Reglementare în Domeniul Energiei (ANRE)
Baza reglementată a activelor (BAR)	Valoarea netă contabilă a activelor imobilizate, corporale şi necorporale, recunoscută de autoritatea competentă, ce contribuie la prestarea serviciului
Comanda operaţională	Componentă a conducerii prin dispecer a sistemului energetic naţional (SEN), prin care se realizează, în timp real, ierarhizat, de către personalul de comandă operaţională din centrele de dispecer, funcţionarea sigură şi economică a echipamentelor şi instalaţiilor din SEN
Conducerea prin dispecer a SEN	Activitatea specifică sectorului energiei electrice exercitată prin unităţi specializate numite centre de dispecer, care au relaţii ierarhizate de autoritate între ele şi asupra participanţilor la piaţa energiei electrice. Aceste relaţii sunt distincte de cele administrative.
Conducerea operaţională	Constă în programarea operaţională şi comanda operaţională.
Consumator dispecerizabil	Consumatorul care, în concordanţă cu aranjamentele contractuale, îşi reduce sarcina sau este întrerupt fie prin acţiunea directă a OTS, fie prin acţiunea consumatorului, la cererea OTS.
Congestii (restricţii de reţea)	Situaţii de funcţionare în care transportul energiei între două noduri sau zone de sistem conduce la nerespectarea parametrilor de siguranţă în funcţionare a SEN, fiind necesară abaterea de la ordinea de merit a grupurilor dispecerizabile (redispecerizare)
ENTSO-E	Reţeaua europeană a operatorilor de transport şi de sistem de energie electrică
Perioadă tarifară	Perioada t în care se aplică tarife aprobate de autoritatea competentă; aceasta este de un an şi începe la data de 1 iulie a fiecărui an.
Planificarea operaţională	Activitate de planificare de către un centru de dispecer, în limitele autorităţii sale de conducere prin dispecer, pe diferite orizonturi de timp - anual, semestrial, lunar, a modului de echilibrare a balanţei producţie-consum, a schemelor de funcţionare a reţelei electrice etc.
Programarea operaţională	Activitate constând în programarea pe un orizont de timp de cel mult o săptămână de către OTS a schemei de funcţionare a reţelei electrice de transport (RET) şi a reţelei de 110 kV din autoritatea sa de decizie şi a modului de echilibrare a balanţei producţie-consum
Rata inflaţiei (RI)	Rată reglementată a inflaţiei, exprimată în procente, determinată, conform prevederilor prezentei metodologii, pe baza indicelui de creştere a preţurilor de consum
Rata reglementată a rentabilităţii (RRR)	Randament reglementat al BAR, exprimat în procente, stabilit de autoritatea competentă pe baza costului mediu ponderat al capitalului
Reglaj primar al frecvenţei	Reglarea automată şi rapidă (timp < 30 secunde) a puterii active a grupurilor generatoare sub acţiunea regulatoarelor de viteză proprii, în scopul menţinerii echilibrului dintre producţie şi consum la o frecvenţă apropiată de valoarea de consemn, asigurând securitatea reţelei pe principiul solidarităţii partenerilor de producţie
Reglaj secundar frecvenţă-putere	Reglarea automată şi centralizată a puterii active a unor grupuri generatoare desemnate, în scopul readucerii frecvenţei şi soldului SEN la valorile de consemn în cel mult 15 minute
Rentabilitatea bazei reglementate a activelor (RBAR)	Costul mediu ponderat al capitalului propriu şi împrumutat, calculat înainte de impozitare, reflectând proporţiile capitalului propriu şi împrumutat din capitalul total al unei companii. RBAR se determină prin înmulţirea RRR cu BAR.
Rezerva de reglaj primar	Rezervă care trebuie să fie mobilizată automat şi integral în maximum 30 secunde, la o abatere cvasistaţionară a frecvenţei de ± 200 mHz de la valoarea de consemn, şi trebuie să rămână în funcţiune pe o durată de minimum 15 minute dacă abaterea se menţine.
Rezerva de reglaj secundar	Rezerva de putere care, la abaterea frecvenţei şi/sau soldului SEN de la valoarea de consemn, poate fi mobilizată automat într-un interval de maximum 15 minute
Rezerva de reglaj terţiar rapid (rezerva „minut")	Rezerva de putere care are rolul de a asigura refacerea rapidă (maximum 15 minute) a rezervei de reglaj secundar şi de a participa la reglarea frecvenţei şi a soldului SEN programate
Rezerva de reglaj terţiar lent	Rezerva de putere asigurată de grupuri generatoare care au timp de pornire şi preluare a sarcinii mai mic de 7 ore
Serviciu de sistem	Serviciu asigurat de OTS pentru menţinerea nivelului de siguranţă în funcţionare a sistemului electroenergetic, precum şi a calităţii energiei electrice, conform reglementărilor în vigoare
Serviciu de sistem funcţional (SFS)	Componentă a serviciului de sistem asigurat de OTS, care exprimă activitatea curentă a acestuia. Are o natură de monopol.

Serviciu tehnologic de sistem (STS)	Serviciu asigurat de către producători sau clienţii finali dispecerizabili, la cererea OTS, pentru menţinerea nivelului de siguranţă în funcţionare a SEN, precum şi a calităţii energiei electrice transportate la parametrii prevăzuţi de normele în vigoare

Secţiunea a 2-a
Funcţiile serviciului de sistem

Articolul 4
OTS furnizează serviciul de sistem tuturor clienţilor racordaţi la SEN. Prin serviciul de sistem se asigură:
a) siguranţa în funcţionare a SEN;
b) funcţionarea eficientă a pieţei de energie;
c) menţinerea în permanenţă a parametrilor normaţi ai energiei electrice pentru toţi participanţii la piaţă;
d) restaurarea funcţionării SEN după un colaps total sau al unei zone.

Articolul 5
Pentru realizarea serviciului de sistem, OTS utilizează:
a) resurse proprii constând în SFS pe care le furnizează utilizând competenţa şi mijloacele tehnice specifice;
b) resurse achiziţionate de la alţi participanţi la piaţa energiei electrice constând în STS.

Articolul 6
SFS sunt destinate să asigure conducerea prin dispecer a SEN, care cuprinde următoarele funcţii:
a) planificarea operaţională;
b) conducerea operaţională.

Articolul 7
STS sunt utilizate de OTS în scopul de a asigura:
a) compensarea variaţiei de sarcină în SEN, respectiv reglarea frecvenţei şi a soldului SEN;
b) compensarea diferenţelor faţă de programul de funcţionare a SEN, respectiv menţinerea de capacităţi de rezervă de putere activă;
c) reglarea tensiunilor în RET;
d) restaurarea funcţionării SEN după un colaps total sau al unei zone.

Articolul 8
STS sunt realizate cu următoarele mijloace:
a) sistemele pentru reglajul primar al frecvenţei;
b) sistemul pentru reglajul secundar frecvenţă-putere automat şi centralizat;
c) rezervele pentru reglajul terţiar de putere;
d) sistemele locale pentru reglajul tensiunii;
e) sistemele automate de izolare pe serviciile proprii şi de autopornire a grupurilor în vederea restaurării funcţionării SEN după un colaps total sau al unei zone;
f) portofoliul de consumatori dispecerizabili care îşi reduc sarcina sau pot fi deconectaţi la dispoziţia OTS.

Secţiunea a 3-a
Principii şi reguli

Articolul 9

(1) Venitul reglementat pentru serviciul de sistem aferent fiecărei perioade tarifare se determină anterior începerii acestei perioade.

(2) Venitul reglementat aferent unei perioade tarifare t se corectează pe baza datelor realizate/estimate, după caz, aferente perioadelor tarifare t–2/t–1.

Articolul 10

(1) Principiile care stau la baza stabilirii tarifelor pentru serviciul de sistem sunt:
a) tratamentul nediscriminatoriu pentru toţi clienţii;
b) luarea în considerare la stabilirea venitului reglementat a costurilor justificate.

(2) La determinarea venitului reglementat, autoritatea competentă consideră veniturile solicitate de OTS pentru perioada tarifară t, ţinând seama de:
a) evoluţia cantităţii de energie electrică extrase din reţele (cu excepţia energiei exportate), prognozată şi justificată de OTS;
b) planul de investiţii pentru serviciul de sistem;
c) RRR aplicată BAR utilizate pentru serviciul de sistem;
d) costurile cu achiziţia STS realizate în perioadele tarifare t–2/t–1;
e) asigurarea viabilităţii financiare a OTS;
f) costurile cu integrarea în SEN a centralelor electrice;
g) costurile aferente conducerii prin dispecer a SEN;
h) costurile cu dezvoltarea pieţelor de energie administrate de OTS;
i) costurile pentru conformarea cu standardele ENTSO-E.

Articolul 11

(1) OTS alocă costurile comune între serviciul de sistem reglementat şi celelalte servicii reglementate/ nereglementate, folosind o metodă de alocare a costurilor care respectă principiile cauzalităţii economice.

(2) Costurile alocate conform alin. (1) se utilizează pentru calculul veniturilor propuse de OTS pentru serviciul de sistem.

Articolul 12

(1) OTS furnizează explicaţii detaliate privind:
a) modul de alocare a costurilor;
b) motivul alegerii metodei utilizate;
c) cuantificarea factorilor utilizaţi în alocare.

(2) Autoritatea competentă controlează corectitudinea alocării costurilor în vederea evitării subvenţiilor încrucişate între serviciul de sistem reglementat şi alte servicii prestate de OTS.

Articolul 13
În scopul aprobării tarifelor pentru serviciul de sistem, OTS clasifică şi alocă veniturile solicitate între serviciul reglementat de sistem şi alte servicii prestate de OTS, utilizând chei de alocare determinate similar cu prevederile art. 11 referitoare la costuri.

Articolul 14

(1) La calculul tarifelor pentru serviciul de sistem, orice cost/venit asociat serviciului de sistem este inclus o singură dată.

(2) În cazul în care se constată că un cost/venit a fost inclus de mai multe ori, acesta se recuperează prin scădere din venitul reglementat al perioadei tarifare următoare constatării.

(3) Orice cost apărut în timpul perioadei tarifare t, neluat în calcul la stabilirea venitului reglementat pentru perioada tarifară t, poate fi luat în considerare la stabilirea venitului reglementat al perioadei tarifare t+1, pe baza justificărilor transmise de OTS.

Articolul 15
OTS are obligaţia de a aloca corect activele/cotele de active destinate serviciului de sistem faţă de cele destinate serviciului de transport, pentru a se evita luarea în calcul a aceluiaşi activ/aceleiaşi cote de activ simultan şi la calculul tarifului pentru serviciul de transport al energiei electrice şi la calculul tarifului pentru SFS.

Articolul 16

OTS ţine evidenţa separată a tuturor contribuţiilor financiare primite anual. Valoarea contribuţiilor este transmisă anual la autoritatea competentă, conform machetelor de monitorizare a activităţii OTS.

Articolul 17

Tarifele pentru serviciul de sistem sunt aprobate anual de autoritatea competentă şi intră în vigoare la începutul fiecărei perioade tarifare.

Articolul 18

(1) Stabilirea unor tarife noi în cursul unei perioade tarifare este posibilă în condiţiile prevăzute la art. 40, pe bază de documente justificative prezentate de OTS.

(2) În situaţia prevăzută la alin. (1) autoritatea competentă stabileşte un factor care corectează diferenţele de venit înregistrate, pe care îl include în tarifele noi aprobate, valabile până la sfârşitul perioadei tarifare.

Capitolul II

Determinarea venitului reglementat

Secţiunea 1

Determinarea venitului reglementat pentru serviciul de sistem

Articolul 19

(1) Venitul anual reglementat al OTS pentru asigurarea serviciului de sistem (VSS^t) se calculează pe baza costurilor justificate pentru asigurarea funcţionării în condiţii de siguranţă a SEN în perioada tarifară t.

(2) VSS^t are două componente, respectiv:

– venit reglementat pentru realizarea serviciului funcţional de sistem ($VSFS^t$);

– venit reglementat pentru achiziţia serviciilor tehnologice de sistem ($VSTS^t$).

Secţiunea a 2-a

Venitul reglementat pentru realizarea serviciului funcţional de sistem ($VSFS^t$)

Articolul 20

(1) $VSFS^t$ se determină de către OTS, ca sumă a costurilor justificate, necesare pentru activităţile desfăşurate în calitatea sa de operator de sistem, respectiv:

a) dispecerizarea instalaţiilor SEN (comanda operaţională la DEC, DET-uri şi în staţii, planificarea şi programarea operaţională);

b) managementul pieţei de echilibrare;

c) managementul congestiilor;

d) managementul protecţiilor;

e) managementul lucrărilor în sistem;

f) managementul altor pieţe administrate de OTS.

(2) $VSFS^t$ aferent perioadei tarifare t include următoarele costuri justificate ale OTS, recunoscute de ANRE, aferente activităţilor de la alin. (1):

a) Costurile de operare şi mentenanţă (COM^t) care cuprind:

1. costuri cu materii prime şi materiale consumabile;
2. alte costuri cu materiale;
3. costuri cu apa, energia electrică şi alte utilităţi;
4. costuri cu lucrări de întreţinere şi reparaţii, inclusiv executate cu terţi, achiziţionate în conformitate cu prevederile legale în vigoare privitoare la achiziţiile publice;
5. costuri cu locaţii de gestiune şi chirii;
6. costuri cu asigurarea echipamentelor;
7. costuri cu studii şi cercetări;
8. costuri cu alte servicii executate cu terţi (inclusiv cursuri pentru perfecţionarea personalului, colaboratori, comisioane şi onorarii, protocol, reclamă şi publicitate, deplasări, detaşări şi transferări, cheltuieli poştale şi taxe de telecomunicaţii);
9. costuri cu salariile personalului şi alte cheltuieli legate de personal, acordate în condiţiile legii (salarii, diurne, prime, tichete de masă);
10. costuri cu despăgubiri stabilite prin acordul părţilor;
11. costuri rezultate din plata impozitelor, redevenţelor, taxelor şi vărsămintelor asimilate, stabilite conform reglementărilor legale în vigoare sau de către autorităţile locale;
12. contribuţii la fonduri speciale, aferente fondului de salarii, stabilite conform prevederilor legale în vigoare, cu excepţia celor aferente sistemelor/fondurilor alternative de pensii sau sănătate;
13. costuri extraordinare determinate de forţa majoră;
14. costurile cu despăgubirile stabilite prin hotărâre judecătorească, în cazul în care părţile nu se înţeleg;
15. costuri cu salarii compensatorii conform legislaţiei în vigoare;
16. cotă din cheltuielile generale de administrare.

b) Costurile cu amortizarea activelor existente şi a noilor investiţii (AM^t);

c) Costurile cu schimburile de energie electrică neplanificate (CSN^t);

d) Rentabilitatea bazei reglementate a activelor ($RBAR^t$).

(3) $VSFS^t$ se calculează cu relaţia: $$VSFS^t = COM^t + AM^t + CSN^t + RBAR^t - V^t_a + KV^t_c \quad [lei] \quad (1)$$

(4) Rentabilitatea bazei reglementate a activelor se calculează cu relaţia:

$$RBAR^t = BAR_{med}{}^t \times RRR \quad [lei] \quad (2)$$

(5) Baza reglementată a activelor medie pentru perioada tarifară t se calculează cu relaţia:

$$BAR_{med}{}^t - (BAR^{t-1} + BAR^t) / 2 \quad [lei], \quad (3)$$

unde:

BAR^{t-1} - baza reglementată a activelor la sfârşitul perioadei tarifare t-1

BAR^t - baza reglementată a activelor la sfârşitul perioadei tarifare t

$$BAR^t - BAR^{t-1} + IA^t - EA^t - AM^t \quad [lei] \quad (4)$$

IA^t - intrările de active recunoscute de ANRE în cursul perioadei tarifare t

EA^t - ieşirile de active sau valoarea activelor vândute/cedate în cursul perioadei tarifare t

AM^t - suma dintre amortizarea activelor ce compun BAR^{t-1} şi cea aferentă activelor puse în/scoase din funcţiune la jumătatea perioadei tarifare t, calculate cu aplicarea duratelor de amortizare legale, folosind metoda liniară.

(6) RRR se consideră egală cu cea aprobată pentru calculul venitului reglementat aferent serviciului de transport, comunicată OTS.

(7) Veniturile V^t_a reprezintă veniturile obţinute din alte activităţi ce utilizează resursele recunoscute pentru desfăşurarea serviciului de sistem, aferente perioadei tarifare t, şi cuprind: venituri din schimburile de energie electrică neplanificate, venituri din alte prestaţii şi alte venituri de exploatare (cu excepţia veniturilor obţinute din dezmembrări nevalorificate, a celor înregistrate în contabilitate la nivelul cheltuielilor cu amortizarea mijloacelor fixe realizate din contribuţii financiare, a celor provenite din valorificarea bunurilor aparţinând domeniului public al statului şi a celor rezultate din anularea provizioanelor pentru creanţe încasate şi pentru pierderi din creanţe).

(8) KV^t_c reprezintă factorul de corecţie a venitului $VSFS^t$ din perioada tarifară t, datorat erorilor de estimare/prognoză pentru perioada tarifară t-2/t-1 faţă de valorile realizate/estimate, după caz, aferente perioadelor tarifare t-2/t-1.

Articolul 21

La stabilirea $VSFS^t$ nu se iau în considerare:
a) costuri aferente contribuţiilor gratuite;
b) costuri cu amenzi şi penalităţi aplicate OTS;
c) venituri obţinute de OTS din penalităţi calculate pentru întârziere la plată a facturilor aferente serviciului de sistem.

Articolul 22

(1) OTS are obligaţia de a înainta spre aprobare autorităţii competente, la data de 1 octombrie a perioadei tarifare t-1, planul anual de investiţii pentru serviciul de sistem, pe surse de finanţare, pentru perioada tarifară t şi, la data de 1 august a perioadei tarifare t, situaţia realizării planului anual de investiţii pentru serviciul de sistem, pe surse de finanţare, pentru perioada tarifară t-1.

(2) Durata medie de amortizare aferentă mijloacelor fixe prognozate a fi puse în funcţiune/puse în funcţiune în perioada tarifară t, determinată ca raport între valoarea totală de inventar a mijloacelor fixe şi valoarea amortizării anuale cumulate a acestora este mai mare de 6 ani, atât în faza de planificare, cât şi în faza de realizare a planului de investiţii.

(3) Planul de investiţii se fundamentează pe baza studiilor de fezabilitate.

(4) Lucrările planificate în perioada tarifară t-1, care nu au fost realizate integral, se includ în planul de investiţii aferent perioadei tarifare t.

(5) Autoritatea competentă aprobă investiţiile propuse de OTS, considerate a fi justificate, în condiţiile prezentei metodologii. În caz contrar, OTS va fi înştiinţat cu privire la investiţiile care nu au fost aprobate de autoritatea competentă, cu motivaţia neacceptării acestora.

(6) Realizarea unor investiţii suplimentare faţă de cele incluse în planul de investiţii aprobat de autoritatea competentă pentru perioada tarifară t sau realizarea unor investiţii la o valoare mai mare decât cea aprobată în cadrul planului trebuie justificată de OTS şi aprobată în prealabil de autoritatea competentă.

(7) Lucrările realizate suplimentar faţă de planul de investiţii aferent perioadei tarifare t-1, cu aprobarea prealabilă a autorităţii competente, se introduc în planul de investiţii pentru perioada tarifară t şi se fundamentează în conformitate cu prevederile alin. (3).

(8) Lucrările realizate suplimentar, pentru care nu a fost solicitată aprobarea prealabilă sau care au fost respinse de autoritatea competentă, nu sunt remunerate.

Secţiunea a 3-a

Venitul reglementat pentru achiziţia serviciilor tehnologice de sistem ($VSTS^t$)

Articolul 23

(1) $VSTS^t$ este necesar OTS pentru achiziţionarea următoarelor resurse:
a) rezerva de reglaj secundar frecvenţă-putere;
b) rezerva de reglaj terţiar rapid;
c) rezerva de reglaj terţiar lent;
d) energia reactivă necesară pentru reglajul tensiunii în RET.

(2) Venitul reglementat necesar pentru achiziţia STS, pentru perioada tarifară t ($VSTS^t$) se determină ca sumă a costurilor justificate ale OTS recunoscute de ANRE pentru achiziţia cantităţilor orare de STS menţionate la alin. (1), atât în regim reglementat, cât şi prin mecanisme de piaţă.

(3) $VSTS^t$ se calculează cu relaţia:

$$VSTS^t = \sum_i \sum_n [(t_{STS}^{i,n} * Q_{STSR}^{i,n}) + (p_{STSL}^{i,n} * Q_{STSL}^{i,n})] \quad [lei], \quad (5)$$

unde:
$t_{STS}^{i,n}$ reprezintă tariful reglementat pentru achiziţia cantităţii de STS de tipul i în perioada tarifară t, pentru producătorul n, [lei/hMW];
$Q_{STSR}^{i,n}$ reprezintă cantitatea reglementată de STS de tipul i asigurată de producătorul n în perioada tarifară t, în [hMW];
$p_{STSL}^{i,n}$ reprezintă preţul de achiziţie în regim concurenţial pentru cantitatea de STS de tipul i achiziţionată de la producătorul n în perioada tarifară t, în [lei/hMW];
$Q_{STSLn}^{i,t}$ reprezintă cantitatea de STS de tipul i achiziţionată prin licitaţie de la producătorul n în perioada tarifară t, în [hMW].

Secţiunea a 4-a

Corecţii anuale

Articolul 24

(1) Venitul reglementat şi tarifele pentru serviciul de sistem pentru perioada tarifară t se propun de către OTS până la data de 1 octombrie a perioadei tarifare t-1 şi se aprobă de către ANRE.

(2) În vederea determinării venitului reglementat pentru asigurarea SFS şi STS pentru perioada tarifară t, OTS transmite următoarele date:
a) prognoza venitului reglementat pentru perioada tarifară t;
b) corecţiile venitului reglementat pe baza realizărilor pentru perioada tarifară t–2;
c) corecţiile venitului reglementat pe baza estimărilor pentru perioada tarifară t–1 (datele realizate pe primele 8 luni şi datele prognozate pentru următoarele 4 luni ale perioadei tarifare t–1).

(3) Toate datele necesare determinării venitului pentru serviciul de sistem (STS şi SFS) sunt exprimate în termeni nominali.

(4) Corecţiile anuale care se aplică venitului reglementat prognozat pentru perioada tarifară t se actualizează în termeni nominali ai anului t.

Articolul 25

Corecţia privitoare la costurile incluse de mai multe ori la stabilirea venitului reglementat poate fi realizată pentru o perioadă anterioară de maximum 3 ani.

Secţiunea a 5-a

Corectarea $VSFS^t$

Articolul 26

Factorul de corecţie a venitului $VSFS^t$ din perioada tarifară t, rezultat ca urmare a erorilor de estimare/prognoză pentru perioada tarifară t–2/t–1 faţă de valorile realizate/estimate
a fi realizate în perioada tarifară t–2/t–1 şi propuse de OTS conform art. 24, se calculează cu formula:

$$KV^t_c = (\Delta C - \Delta V)^{t-1} - (\Delta C - \Delta V)^{t-2} \quad [lei], \quad (6)$$

unde:
$(\Delta C - \Delta V)^{t-1}$ reprezintă corecţia aferentă diferenţei dintre costurile şi veniturile cu/din SFS, precizate la art. 20 alin. (3), ca urmare a erorii de prognoză faţă de costurile şi veniturile estimate a fi realizate în anul t–1;
$(\Delta C - \Delta V)t-2$ reprezintă corecţia aferentă diferenţei dintre costurile şi veniturile cu/din SFS, precizate la art. 20 alin. (3), ca urmare a erorii de estimare faţă de costurile şi veniturile realizate în anul t–2.

Secţiunea a 6-a
Corectarea venitului reglementat pentru $VSTS^t$

Articolul 27

(1) Factorul de corecţie a venitului $VSTS^t$ din perioada tarifară t se determină având în vedere erorile de estimare/prognoză pentru perioada tarifară t–2/t–1 faţă de valorile realizate/estimate a fi realizate în perioada tarifară t–2/t–1 şi propuse de OTS conform art. 24.

(2) La calculul $VSTS^t$, autoritatea competentă determină suma aferentă câştigurilor obţinute de OTS printr-o gestionare eficientă a STS în cadrul perioadei tarifare t–2/t–1 şi alocă 80% din aceasta utilizatorilor (mecanism de împărţire a câştigurilor).

(3) În cazul în care veniturile realizate din SFS nu acoperă costurile justificate, acceptate de autoritatea competentă pentru perioadele tarifare t–2/t–1, autoritatea competentă poate aplica un factor de corecţie a $VSTS^t$ aferent perioadei tarifare t, dacă pierderile au fost cauzate de reducerea cantităţii de energie electrică extrase din reţele (exclude energia exportată).

Capitolul III
Calculul tarifului pentru serviciul de sistem

Articolul 28
Venitul aferent serviciului de sistem se obţine de OTS prin aplicarea tarifului pentru serviciul de sistem astfel:
– furnizorilor/producătorilor de energie electrică pentru cantităţile de energie electrică furnizate/consumate;
– operatorilor de distribuţie pentru cantităţile de energie electrică achiziţionate pentru acoperirea pierderilor proprii tehnologice în reţelele electrice de distribuţie.

Articolul 29
Tarifele pentru serviciul de sistem şi SFS se stabilesc pentru o perioadă tarifară t şi se calculează pe baza venitului reglementat aferent serviciului respectiv şi a energiei
electrice extrase din reţelele electrice (exclusiv energia exportată).

Articolul 30
Tariful pentru serviciul de sistem, $t_{SS,}$ pentru perioada tarifară t se calculează cu relaţia:

$$t_{SS}^{\ t} = VSS^t/Q_e^{\ t} \quad [lei/MWh] \quad (7)$$

Articolul 31
Tariful pentru SFS, t_{SFS}, în perioada tarifară t se calculează cu relaţia:

$$t_{SFS}^{\ t} - VSFS^t/Q_e^{\ t} \quad [lei/MWh], \quad (8)$$

unde:
Q_{et} - prognoza energiei electrice extrase din reţele (exclusiv energia exportată) pentru perioada tarifară t.

Capitolul IV
Principii privind achiziţia STS şi stabilirea preţurilor reglementate de achiziţie a STS

Secţiunea 1
Principii privind achiziţia STS

Articolul 32
Cantităţile de STS necesare pentru perioada tarifară t se determină şi se contractează de către OTS în conformitate cu normele ENTSO-E, cu prevederile Codului tehnic al reţelei electrice de transport şi ale Codului comercial al pieţei angro de energie electrică, aprobate prin ordin al preşedintelui Autorităţii Naţionale de Reglementare în Domeniul Energiei, astfel încât să fie asigurată siguranţa în funcţionare a SEN.

Articolul 33

(1) STS se achiziţionează de către OTS în regim concurenţial, cu excepţia:
a) STS furnizate în conformitate cu prevederile stabilite prin acte normative specifice;
b) STS furnizate de producătorii selecţionaţi de OTS astfel încât să fie evitată exercitarea poziţiei dominante pe piaţa concurenţială de energie electrică.

(2) În cazurile prevăzute la alin. (1), ANRE analizează costurile justificate ale producătorilor şi aprobă preţurile reglementate de achiziţie pentru fiecare tip de STS furnizate de aceştia.

Secţiunea a 2-a
Principii privind stabilirea preţurilor reglementate de achiziţie a STS

Articolul 34
Producătorii de energie electrică furnizori de STS transmit la autoritatea competentă, până la data de 1 octombrie a fiecărei perioade tarifare t, propunerea de tarife reglementate pentru furnizarea de STS.

Articolul 35
Preţul reglementat aprobat de ANRE pentru fiecare furnizor şi fiecare tip de STS se determină pe baza:
a) costurilor fixe unitare înregistrate în procesul de producţie de furnizorul de STS,
b) costurilor fixe unitare specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS, aferente echipamentelor dedicate asigurării fiecărui tip de STS, altele decât cele de la lit. a).

Articolul 36

(1) Costurile fixe unitare aferente procesului de producţie se determină prin raportarea costurilor fixe aferente procesului de producţie la capacitatea grupurilor generatoare şi la numărul de ore de funcţionare pe an.

(2) Costurile fixe unitare specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS se determină prin raportarea costurilor fixe specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS la capacitatea calificată pentru fiecare tip de STS a grupurilor generatoare şi la numărul de ore de funcţionare pe an.

Articolul 37
Costurile fixe aferente procesului de producţie includ:
a) costuri de operare şi mentenanţă (costuri de personal, costuri cu materii prime şi materiale, costuri cu utilităţile, costuri cu lucrări de mentenanţă, costuri cu impozite, taxe, redevenţe etc.);
b) costuri cu amortizarea activelor utilizate în procesul de producţie, stabilite prin metoda liniară, pe baza duratei de viaţă normale legale a acestora.

Articolul 38
Costurile fixe specifice cu furnizarea fiecărui tip de STS includ:
a) costuri rezultate din funcţionarea neeconomică a grupurilor generatoare furnizoare de STS: pierderi tehnologice, reduceri de randament, mentenanţă suplimentară, energie electrică neprodusă;
b) costuri cu dotarea grupurilor generatoare calificate pentru furnizarea de STS cu echipamente, sisteme de comunicaţie şi comandă, bucle de reglaj etc., altele decât cele prevăzute la art. 37 lit. b);
c) costuri cu amortizarea mijloacelor fixe utilizate pentru furnizarea de STS, altele decât cele prevăzute la art. 37 lit. b), stabilită prin metoda liniară, pe baza duratei de viaţă normală legală a acestora;
d) costuri de oportunitate, stabilite pe baza analizei funcţionării pieţei concurenţiale de STS pe o perioadă de cel puţin un an de la data aplicării prevederilor prezentei metodologii şi pe baza justificărilor furnizorilor de STS.

Articolul 39

(1) Preţurile de achiziţie a fiecărui tip de STS aprobate de ANRE pentru fiecare furnizor se determină pe baza costurilor unitare justificate cu furnizarea fiecărui tip de STS la care se adaugă o cotă de profit reglementat.

(2) La stabilirea preţurilor de achiziţie, cota de profit nu poate depăşi 5%.

Capitolul V
Dispoziţii finale şi tranzitorii

Articolul 40
Tarifele pentru serviciul de sistem şi SFS se pot revizui la un interval de cel puţin 6 luni, dacă se constată diferenţe mai mari de 5% între veniturile şi costurile justificate ale OTS aferente serviciului în perioada analizată.

Articolul 41
Pentru a evita creşterea nejustificată a tarifului STS, ANRE are dreptul să stabilească limite privind preţurile de ofertare în regim concurenţial.

Articolul 42
ANRE monitorizează cheltuielile/veniturile aferente SFS, STS şi serviciului de sistem, iar OTS transmite periodic aceste date, în conformitate cu prevederile Ghidului de completare a machetelor de monitorizare a activităţii OTS, aprobat prin decizie a preşedintelui ANRE, şi a prezentei metodologii.

Articolul 43

(1) Prin excepţie de la prevederile art. 24 alin. (1), datele privind determinarea venitului reglementat şi a tarifelor pentru serviciul de sistem aferente perioadei tarifare 2014 se transmit ANRE, în termen de 15 zile de la publicarea prezentei metodologii.

(2) Prin excepţie de la prevederile art. 35, datele privind stabilirea preţurilor de achiziţie a STS aferente perioadei tarifare 2014 se transmit ANRE până la data de 1 aprilie 2014.

(3) Până la revizuirea preţurilor de achiziţie a STS, în perioada tarifară 2014 se aplică preţurile reglementate aprobate de ANRE, valabile la data intrării în vigoare a prezentei metodologii.